

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

5 Vtrùm priùs petenti liceat priùs soluere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

Habentes privilegium personale.

sed solum personam. Inter hos Primo loco soluendum iis, qui habent personale privilegium praelationis, absque hypotheca; quale habet sponsa de futuro, in bonis sponso, ratione dotis tradita, non secuto matrimonio, ut docet Glossa in L. Eos. 9. C. Qui potior in pign. & Qui deposuit pecunias apud nummularium, non percipiens inde usuras, ut patet L. Si hominem. 7. §. 2. de depofitu, vel contra, quod quidam DD. extendunt ad omnia deposita, & ad commodatum & ad pignus, si dolo vel culpa debitoris perierint. Item ad pecuniam depositam in societate mercatorum ad negotiationem. Si tamen hæc extaret, etsi mixta esset, ante hypothecas restituenda esset, quia in specie est aliena: nam quando talia voluntate dominorum commiscentur, singule partes sunt communes; ut habetur §. Si duorum. Infit. de rerum diuisione, & L. Marcellus. 3. §. Pomponius, de rei vindicta Secundo loco soluendum ceteris creditoribus chirographariis ex titulo oneroso, cuique pro rata; non habita ratione temporis prioris vel posterioris, quo debitum est contractum. Ita Siluester supra & Nauarr. cap. 17. numero 51. Tertio loco soluendum creditoribus ex titulo gratuito; ut si defunctus alicui pro causa aliquid vouerat. Quarto, reliqua erunt pro heredibus & legatariis; ita tamen ut heredes præcedant legatarios ad suam legitimam obtinendam, si sunt heredes necessarij: vel ad quartam bonorum (quæ dicitur Falcidia) si non necessarij.

Depositorum, commodatarum, pignorum.

35 Chirographarij.

36 Obligant in conscientia.

37 Lex humana.

DUBITATIO V.

Vtrum prius petenti liceat prius soluere.

38 Soluens posteriori.

Dico Primò, Si debitor vel eius heres soluat posteriori, omisso eo qui habet hypothecam priorem, vel privilegiatam, sciens id fieri cum damno prioris, tenetur priori de damno; & potest prior recuperare à posteriore quod solutum est. Patet L. Scimus 2. 2. §. Etsi præfatam. C. de iure delib. randi.

39 Prior petent.

Dico Secundò, Si sint plures creditores personales, inter quos nullum sit privilegium praelationis, & aliquis ex illis exigat ante alios solutionem debiti, siue in iudicio, siue extra; potest & tenetur debitor ei integrè soluere, etiam si tempore esset posterior. Ita docet Nauarrus cap. 17. num. 52. & Silu. Restitutio. 6. quæst. 8. & colligitur ex L. Pupillus. 24. 7. Quæ in fraudem creditorum. Ratio est; quia diligentia posterioris creditoris fecit eum

potiorem, sicut hypotheca vel privilegium, ut dicitur in prædicta lege. vnde sequitur, creditorem posse petere integrum debitum, quando timet debitorem non fore omnibus soluendo; & retinere, ubi acceperit.

Petes, Vtrum non petenti possit debitor, sciens statum suum labantem, integrè satisfacere, ut ei gratificetur.

Respondeo, Non posse, quia ius hoc non concedit. Cum enim iste par sit aliis iure, neque diligentia in petendo faciat eum potiorem; non potest ei fieri integra restitutio cum damno aliorum: sed pro rata, ut rectè docet Nauarr. supra. Addo tamen, eum, qui in hoc euentu solutionem accepit, non teneri in conscientia restituere; quia non accepit rem alteri obligatam. Et colligitur ex L. Quod autem. 6. §. 6. & 7. Quæ in fraudem creditorum. Idem dicendum, etiam si alij creditores habeant privilegium personale praelationis absque hypotheca, ut colligitur ex L. dicta, ubi dicitur: *Qui debitam pecuniam recepit, antequam bona debitoris possideantur*, (id est, auctoritate iudicis occupentur ab aliis creditoribus) *quamuis sciens prudensque soluendo non esse recipiar, non timet hoc edictum*; nempe quo renocantur ea quæ in fraudem creditorum alienata sunt. Idem docet Molina disp. 5. 3. 6. etiam si Siluester & alij contrarium sentire videantur.

Nec refert, quòd ad hoc induxerit debitorem, quia iura id concedunt, teste Molina. Nec obstat L. Pupillus. 24. 7. eodem tit. quia est alius casus, in quo tutores sponte gratificati sunt vni ex creditoribus. vnde dicitur ibidem, *tale debitum renocandum: quod intellige per iudicem*. quare nisi sic renocetur, poterit ille creditor retinere.

DUBITATIO VI.

Vtrum regula illa Iuris, Qui prior est tempore, potior est iure, possit extendi ad creditores personales.

MULTI Doctores affirmant, illam locum habere in omnibus creditoribus eiusdem ordinis, id est, quorum alter non habet aliunde privilegium praelationis contra alterum. Ita Gabriel d. 15. quæst. 2. dub. ultimo. Medina C. de restitut. q. 2. dub. 5. Salon. quæst. 62. art. 8. in fine. Valentia disp. 5. q. 6. puncto 10. Toletus lib. 5. cap. 25. Emanuel Sa v. Restit. nu. 63. Idem videtur sentire Nauarr. cap. 17. num. 53. in fine. Probatum Primò, Quia quòd diutius creditor caruit suo, eò strictius ei debetur, & eò citius est ei restituendum. Secundò, Quia maiori incommodo prius est occurrendum: atqui is qui diutius caruit suo, plus accepit incommodi; ergo. Hæc sententia, ob auctoritatem horum DD. non est improbabilis, & est satis rationi consentanea: nam quando prius debitum contrahitur, debitor est magis soluendo, quam postea quando noua debita accedunt. vnde par esse videtur, ut primus creditor non fraudetur propter debita posteriora. non enim debent ipsi esse fraudi posteriora debita ex contractu vel delicto, cum eo tempore, quo cum illo contraxit, illa non habuerit. Accedit, quòd illa regula, *Qui prior est tempore, potior est iure*, non solum intelligenda sit in habentibus eandem rem sibi hypothecam, sed etiam

40 Offerens non existenti.

41 Potest solutum retineri.

42

Est probabilis.

43

Q 2